

hvis Udkultur staaer tilbage for hine Landes. Taleren formeente, at man maatte være meget taknemmelig for Hofman-Bangs Virksomhed, og at Forsamlingen maatte udtale sin Mening om Nyttens af, at han dermed vedblev. Dereensstemmende hermed tilfjendegav Forsamlingen Ønsket om, at Direktoren vedblev i sin Funktion at være Raadgiver i Alt hvad angaaer Faareavl, og Udkultur.

Hermed sluttedes den anden Spenst Landbrugs-Forsamling, efterat Ordføreren havde takket Hans Majestæt Kongen, som uafsladeligen havde overværet de forskjellige Møder, tildeels i Selskab med Prindserne, og efterat han havde viist, hvorledes Landvæsenet nu har vaakt megen Interesse i Sverige, medens denne endnu for faa Aar siden var hoist ubetydelig, samt efterat han tilbørligen havde vurderet den Dymærksomhed, hvormed Mødets Forhandlinger vare fulgte, og takket for den Understøttelse, Bestyrelsen havde modtaget af Sektionernes Ordførende.

O. J. Rawert.

Landmands-Forsamlingen i Aarhus i Foraaret 1847. II.

Det vi forsøge her at give et Udtog af Kammerassessor Schythes velstrevne og nøiagtige „Beretning om den tredie danske Landmands-Forsamling, afholdt i Aarhus fra den 27de Mai til den 2den

Juni 1847", maade vi bemærke, at vort nærmeste Formaal kun er at udhæve Resultaterne af Discussionerne over de Spørgsmaal, som kom under Forhandling. Uafhængig af Discussionen have vi til dette vort Referat knyttet nogle faa Bemærkninger, med det Ønske at bidrage til en yderligere Løsning af enkelte af de forhandlede Spørgsmaal.

Omendstjondt Mødet i Aarhus var mindre talrigt besøgt end det foregaaende Aars Møde i Odense, talte Forsamlingen dog det betydelige Antal af 467 Deeltagere, hvoraf 390 vare fra Jylland, 73 fra Døerne, 3 fra Slesvig og 1 fra Berlin.

Forsamlingens Functionairer vare: Præsidenten: Provst Ballentin; Vice-Præsidenten: Kammerraad Krarup; Secretairen: Kammerassessor Schythe; Dirigenten for Dvægavls-Sektionen: Dr. medic. Rector Wih; Dirigenten for Agerbrugs-Sektionen: Forpagter N. E. Hofman-Bang; Dirigenten for Forst-Sektionen: Forstcandidat Klüwer.

Forsamlingen erklærede sig for, at Moderne indtil videre skulde afholdes aarligt, ligesom at Mødestedet for næste Aars Forsamling skulde være Kjøbenhavn. Statsraad Neergaard til Gundersløvholm blev valgt til Præsident for Forsamlingen i Kjøbenhavn i 1848.

Talt var der fremsat 26 Spørgsmaal til Forhandling ved Landmands-Forsamlingen i Aarhus, men hvoraf dog 7, af Mangel paa Tid, ikke bleve forhandlede.

De Spørgsmaal, som kom under Discussion, vare:

A.

Agerbrugs- Spørgsmaal.

„Hvilke Regler har Erfaringen givet for Gjødningens rigtige Behandling og Anvendelse?“

Her i Landet udfores ialmindelighed den faste og flydende Gjødning i Forening med Strøelsen daglig paa Møddingen; flere Steder i Udlandet derimod henvilger den fortere eller længere Tid i Stalden. Gjødningens Opbevaring i Stalden finder saagodtsofom ingen Anvendelse her i Landet, og de faa Steder, hvor denne Fremgangsmaade er anvendt, seer det tildeels for at benytte andre end det sædvanlige Strøemateriale, nemlig Jord eller Lyngtørv. Det syntes, som om de Fordele, denne Bevaringsmaade frembyder for Gjødningen, maa træde tilbage for de Ulemper, den foraarsager, især hvor der holdes Meierier, ved Ureenligheden og dernæst ved den forandrede Bygningsindretning, den udfræver, som Følge af den hertillands almindelige. Fordelene ved Gjødningens Opbevaring i Stalden maae kunne opnaaes ligesaavel i et vel indrettet Møddingsted. Flere udtalte sig for Vigtigheden af den flydende Gjødnings Bevarelse, saavel Urinens som den i Møddingen affatte Gjødningsfast; af de forffjellige, til dette Diemeds Opnaaelse, omhandlede Fremgangsmaader, ville vi udhæve:

1. Dæmninger for Gjødningsvandet, sammensatte af Tørvesmul, Heste- og Faaregjødning og meget kalkrig Mergel, der oftere omstiftes indtil indtraadt

Gjæring, hvorefter Composten henligger 3 Uger før den udfjøres.

2. Strøelse med finhakkede Lyngtorv i Dvægstalden.

3. Anbringelsen af Kummer til at opsamle Urinen i, som da enten udføres paa Marken, eller anvendes til at overgyde Compost-Møddinger med, eller fra Kummerne bæres ind paa den i Faarestien opbevarede Gjødning.

Med Hensyn til Gjødningens Opbevarelse, efter at den er udført fra Stalden, var Pluraliteten enig i, at en stærkere Gjæring er Gjødningen skadelig, og som Midler til at forebygge denne havde man sørget for at holde Gjødningen fast sammenpresset i Møddingen og for en rigelig Indblanding af Strøelse.

Hvor Gjødningen udføres i Markmøddinger, havde man opnaaet Sammenpresningen ved at danne Dy og Redsforseler i den sammenførte Mødding og ikke, som oftest skeer, at opkaste Gjødningen fra Bognen i Bunken; derefter tildækkes Møddingen med Jord og Tang.

Endvidere blev det anbefalet, daglig at paaføre Møddingen Aske, Feieskarn og deslige, samt at holde den bedækket med et Jordlag, indtil Udfjørselen i Marken kan skee.

Møddingsstedets Indretning vil være hensigtsmæssig, naar der sørges for at holde tilløbende Vand ude, og at den Gjødningsfast, som affondrer sig, kan samles og ikke gaaer tabt, men enten ved Pumper tilbageføres Møddingen eller anvendes i andre Diemed. Gavnlig-

heden af et Tag over Møddingen for at udeholde Regnvandet blev betvivlet, da det maatte antages, at den Vandmængde, som falder paa et saa lidet Fladerum, som Møddingen indtager, snarere er gavnlig for at vedligeholde den nødvendige Fugtighed, idet den under Gjæringen udviklede Varme bestandig foranlediger Vandets Fordampning, men Fordampningen frembringer Kulde og bidrager til at nedstemme Temperaturen og saaledes ogsaa til at hindre den for stærke Gjæring. Det er kun det stikkende Vand, der bliver skadeligt. Indblanding af Kalk og alkaliske Stoffer i Møddingen blev fraraadet, hvorimod Anvendelsen af Gips, saavel i Stalden som paa Møddingen, maatte anbefales.

Den overveiende Deel af Forsamlingen udtalte sig for Gjødningens Anvendelse i frisk Tilstand, hvorved Begrebet om frisk Gjødning blev faststillet, idet man antog, at Gjødningen burde kaldes gammel, naar man ikke længere fandt erkjendte sammenhængende Stroemateriale Deri; hvorimod al anden Gjødning bør kaldes mere eller mindre frisk.

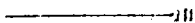
Om den friske Gjødning burde udføres paa Marken og spredes strax, vare Meningerne deelte, hvorimod Flere udtalte den Anstuelse, at Gjødningen bør gjære i Jorden. Exempler med heldige Resultater bleve anførte, hvor Gjødningen udføres om Vinteren og strax spredes, for tidlig i Foraaret at nedploies, hvorimod det blev fraraadet at lade Gjødningen henstaae i Løsehobe Vinteren over, uden at spredes.

Som en Indvending mod den friske Gjødning

Anvendelse, blev anført, at den vilde fremkalde Ukrud; men denne Anskuelse blev bestridt, hvorved det blev bemærket at Ukrudet snarere maatte tilskrives Benyttelsen af ureen Saafæd; netop den friske Gjødning, udsort tidlig paa Brakmarken, vil fremkalde Ukrudets Spiring, hvad man som bekendt just ønsker, for ved Pløining at kunne tilintetgjøre Ukrudsplanterne.

Den friske Gjødning, som udføres om Vinteren og spredes strax, anvendes fordeeligst til Rodfrugter og Foderurter, hvorimod det fraraades at anvende den til Cerealierne.

Det viste sig, at Anvendelsen af flydende Gjødning kun er ringe her i Landet, men dens Virkning maatte anerkjendes, ligesom Meningerne vare deelte om den flydende Gjødning burde anvendes frist eller ikke.

Gaae vi ud fra den Anskuelse, at det alene er Næringsmidlet, der bestemmer Gjødningens Bærdi, da har det mindre Betydning, af hvilken Dyrart Gjødningen er produceret, end det Næringsmiddel, hvorefter den er falden. Det faste Excrement og Urinen maa indeholde Næringsmidlets Bestanddele med Fradrag af den forholdsviis ringe Deel, som Dyret forbruger til Livets Underhold. Maskinen, som producerer Gjødningen, kan kun have ringe Indflydelse paa dens Bærdi, og naar man f. Ex. tillægger Hestgjødningen en større Bærdi en Kogjødningen, maae vi vel lægge Mærke til det saa høist forskjellige Foder, begge Dyrarter blive underholdte med. At Slimsecretionen i Dyrenes Tarmekanal skulde forhøie Gjødningens

gens Værd, kan ikke antages, thi denne Slim hidrører jo kun fra samme Kilde som de øvrige Excre-
 menter — fra Næringsmidlet.

Principet for Jordens Gjødning maa være at tilbagegive den, hvad vi ved Afgrøderne have berøvet den; men det er kun Halmen, Græsset og en ringe Mængde af Kornet, der som Gjødning vender tilbage til Jorden. Idet vi sælge den langt større Deel af Sæden, Mejerieproducterne, Ud og Fedeqvæg (der alt har sin Oprindelse fra Jordens Afgrøde), berøve vi Jorden mere end vi kunne gjengive den i Gjødningen.

Der maa altsaa være andre Kilder, hvorved Jorden bliver istand til at vedligeholde Productionen, og disse maa vi søge i de atmosfæriske Næringsstoffer og de i Jorden værende mineraliske Stoffer, som udgjøre en Deel af Plantens Bestanddele. Vi kunne ikke antage, at Gjødningen umiddelbart optages af Planterne, saaledes, som Dyret nyder den tilbudte Næring; det er under Gjødningens Decomposition eller Oplosning i Jorden, at den optages. Stofferne i Gjødningen forene sig til nye Forbindelser under Gjæringen, nogle luftformige, andre faste. Naar vi ved den kemiske Analyse have udfundet en vis Plantes Næringsmidler, da maa vi ogsaa være istand til at tilføre Planten disse, og det maa synes ligegyldigt for Dervedet, om Planten faaer disse Næringsmidler gennem vor almindelige Kreaturgjødning, eller i en anden Form. Hveden s. Ex., behøver til sin Uddannelse, foruden de øvrige Næringsmidler, fortrinsviis phosphorsur Kalk; er Jorden fattig paa dette Salt,

vil Planten kun vanskelig trives; om vi nu tilføre Jorden den phosphorsure Kalk gjennem Staldgjøbningen eller som Beenpulver, naar de øvrige Næringsmidler kun ikke savnes, maa det føre til samme Maal. Menneffenes og Dyrenes Excrementer ville imidlertid altid blive den mest passende Plantenæring, om vi end blive istand til at forhøie Jordens Productions- evne ved Tilfætning af andre Stoffer.

Gjødslingens Hovedsiemed maa være, at tilføre Jorden Plantenæring, men Gjøbningen kan ogsaa udøve en anden Virkning paa Jorden; Ingen vil saaledes benægte en stærk halmblandet Gjøbnings for- deelagtige mechaniske Indvirkning paa et fast Jords- mon, ligesom det maa være indlysende, at Gjøbningen, ved at gjære i Jorden, meddeler denne en for Bege- stationen gavnlig Varme og bevirker de i Jorden værende Planterøvnings hurtigere Overgang i Gjæ- ringen; dog maae vi især tillægge den frist anvendte Gjødning den sidstnævnte Virksomhed.

Ved Gjøbningens Gjæring, hvad enten denne nu foregaaer i Stalden, hjemme paa Røddingen, i Mark- møddingen, ja selv ved at henstaae i Læssehobe, taber den i Volumen og Vægt; dette Tab hidrører fra de under Gjæringen dannede og udviklede luftformige Stoffer: Kulsyre, Amoniak og Svovlbrinte, i Forening med Fugtighedens Fordampning. Denne Gasudvikling kan indskrænkes ved de i det Foregaaende anførte Midler, men Tabet bliver dog altid betydeligt, og omendstjondt vi have Grund til at antage, at disse luftformige Stoffer mere tilføres Planten gjennem Atmosfæren

end igjennem Gjødningen, saa er det indlysende, at vi, ved at tilbageholde dem i Gjødningen, skaffe Planten en forsøgt Næring, der især maa være vigtig for den unge Plante, medens den endnu savner de Organer (Bladene), der betinge Optagelsen af den atmosfæriske Næring.

Vi have ikke fyldestgjørende Forsøg over Virkningen af at tilføre Jorden Gjødningen i Form af det Materiale, hvoraf den produceres, men det er sandsynligt, at den saaledes maatte virke kraftigere, end efter forud at være anvendt som Næring, idet Dyret forbruger en Deel til Livets Underhold, der altsaa gaaer tabt fra Gjødningen. Vilde vi f. Ex. anvende Halm eller Hø umiddelbart ved at lægge det i Plovsfuren og give det Tid til at raadne, er det sandsynligt, at Virkningen maatte blive den samme, som om en lige Qvantitet Halm og Hø blev fortæret af Kreaturet og som Gjødning tilført Jorden. En saadan Fremgangsmaade vilde imidlertid være upraktisk, da vi derved gif tabt af Foderets Benyttelse som Næringsmiddel, ligesom den længere Tid, der vilde medgaae til Foderets Forraadnelse, medførte et Tab i Tid for den Afgrøde, vi vilde frembringe. Planten, især den aarige, skal i en langt kortere Tid modtage sin Næring, end den, der vilde medgaae til Halmens Forraadnelse, og Forsøg i denne Retning maatte derfor kun anstilles til Vintersæd eller perennerende Værter. I Naturens store Huusholdning, f. Ex. i Skovene, er det kun Løvet og andre Planterester, vi kunne antage

at udrette det samme, som vi i Culturen bevirke ved Kreaturgjøbningen.

Dyreues faste Excrementer indeholde kun de Stoffer af Næringsmidlerne, som Ernæringsorganerne enten slet ikke, eller kun tildeels have forandret, saasom det Træagtige og de uopløselige Salte, hvorimod Urinen indeholder alle Næringsmidlets opløselige Salte, der ei blive optagne af Organismen, og herved forklares Urinens fortrinnsvis og hurtige Virkning, idet al Plantenæring maa være forsat i en opløselig Tilstand for at kunne optages, ligesom Urinen indeholder den langt overveiende Deel af de for Vegetabilierne gavnlige Salte. 11"

Bed disse Bemærkninger have vi søgt at hensele Dpmærksomheden paa, at saavel Gjøbningens Værdi maa oplyses af dens Oprindelse, som at dens Behandling maa rette sig efter dens Virkemaade.

„Hvilke Erfaringer har man i Henseende til Anvendelsen af grønne Afgroders Nedpløining, — hvilke Værter blive dertil benyttede, og under hvilke Forhold har denne Maade at gjødste Jorden vist sig lønnende?“ 11"

Som de Værter, der især egne sig til Nedpløining, anbefaledes Spergel og Boghvede, og de fleste Talere, der yttrede sig over Benyttelsen af disse Værter som Grøngjøbning, havde sporet betydelige Virkninger derefter. Rugafgroden efter et med Lupiner anstillet Forsøg var mislykket, dog som Folge af en ugunstig atmosfærisk Aarsag, og den Formening blev

udtalt, at denne Plante ikke vil finde Anvendelse her i Landet som Grøngjødning, paa Grund af at man neppe vil kunne vinde modent Frø.

Mod Anvendelsen af Biffer blev anført, at ikke alene Udsæden er kostbar, men at Planten kræver en bedre Jordbund, hvorimod den igjen nøies med en ringere Behandling. Endvidere blev Rapsen anført, men uagtet Udsædens Priisbillighed formeentes den mindre passende, da den kræver et kraftigt Jordsmon for at vore, og det ialmindelighed kun er paa lettere og svagere Jorder at Gjødningen anvendes.

Til Grøngjødningen maatte ogsaa henføres, hvor man i Berelbruget har eet Mars Klover, der tager man kun een Slæt og lader Kloveren igjen opvore, til den dækker Jorden, hvorefter den neploies og paa samme Jure saaes Rug efter en 4 Ugers Forløb.

Forsøg med at afgræsse Spergelen og udsprede den derefter faldne Gjødning havde ikke svaret til Virkningen af Afgrødens Nedploining.

Som Betingelser for heldige Resultater af grønne Afgrøders Nedploining blev her lagt Vægt paa, at Afgrøderne nedploies i fuld Vært, og heller for tidlig end efter begyndt Kjærnedannelse, samt at Nedploiningen finder Sted i fugtigt Veir, ligesom man altid havde sporet størst Virkning, naar der under og efter Nedploiningen var indtruffen Regn. Der tilraadedes, ikke at ompløie Jorden efter Grøngjødningens Nedploining, for ikke at forstyrre den indtraadte Gjæring, men derimod, at tilsaae Jorden nogen Tid efter den første Ploining. Der blev bemærket, at Jor-

den bør være reen og vel behandlet før Benyttelsen til Grøngjødning, da Ufrud ellers vil tage Overhaand, ligesom at Erfaringen havde bekræftet, at en om ikkun svag Gjødstning i Forening med Afgrødens Nedpløining betydelig forhoiede Virkningen.

Tre Betingelser ere nødvendige for Frøfornets Spiring saavel som for den senere udviklede Plantes Væxt: Fugtighed, Luft og Varme. Saalænge Frøet endnu ligger i Jorden, er det Frøets Bestanddele, der udelukkende tjene til Rodens Uddannelse; med hver Rodtræde faaer Plante et nyt Ernæringsorgan, der fra Jorden tilfører Plante Næring; først naar Spiren naaer Lyset, indtræder Ernæringen tillige fra Luften. Men denne Ernæring fra Atmosphæren staaer i Forhold til Planteorganernes Antal, som befinde sig over Jorden, der igjen ere betingede af det rigtige Forhold af Næringsmidlerne i Jorden.

Et Frøforn kan spire og udvikle en Plante i reent Sand, vandet med reent destilleret Vand, men Plante opnaaer aldrig sin normale Størrelse; opløser man i det til Vandingen benyttede Vand saadanne Stoffe, som Plante under sin Væxt benytter af Jordens Bestanddele, da kan den ogsaa naae Fuldkommenhed. Paa et udtomt og af Naturen svagt Jordmon kan Plante ved tilstrækkelig Fugtighed vel opnaae en vis Udvikling, men savnende Betingelserne for sin Væxt, Jordernæringen, vil den blive ufuldkommen. Ved at fremkalde Plante i det Næmed at forsøge Jordens Productionsevne, ved at bringe Plante tilbage i Jor-

den, maa det altsaa være af Bigtighed at fremkalde Planteorganernes Udvikling, ikke alene fordi disse, ved at vende tilbage til Jorden, overføre de atmosfæriske Næringsmidler, men Planten, som under sin Vært har tilegnet sig visse Jordbestanddele, navnlig Kiselen af Kiselforbindelserne, tilbagegiver denne i en for de kommende Afgrøder saa at sige fordsieligere Tilstand. Planteafgrødens Masse betinger saaledes dens Virkning som Gjødemiddel.

Med saa Undtagelser er Grøngjødningen kun blev anvendt paa lette og ufrugtbare Jorder, men det er indlysende, at dens Anvendelse maatte være langt mere lønnende paa et frugtbart Jordsmon, hvorved vi ogsaa maae henvise til den Nytte, som den grønne Afgrøde vil yde paa et fast Jordsmon ved at lette og skjønne det, en Virkning, som snarere vil være skadelig paa et af Naturen løst Jordsmon.

Vi skulde meget helde til den under Discussionen af dette Emne udtalte Erfaring, at endog en yderst svag Gjødsfning i Forbindelse med Grøngjødningen i hoi Grad foreøger dens Virkning, hvorved vi dog maae bemærke, at Gjødsfningens samtidige Anvendelse vel har den Fordeel, hurtigere at forsætte Grøngjødningen i Gjæring, men at vi antage den bedre anvendt for Saaningen af Grøngjødningen, hvorved den til Redpløining bestemte Afgrøde fuldkomnere vilde udvikles.

„Har man ved de her i Landet udførte Engvanding og anlæg havt Leilighed til at overbevise sig om, hvorledes den forøgede Værdi af Høproductionen

betaler de Udgifter, som medgaae saavel til Anlægget som til den aarlige Vedligeholdelse?"

Forinden Discussionen begyndte, oplæste Præsidenten en fra Eieren af Duegaard pr. Hobroe, Kammerraad Petersen, til Præsidiet indkommen Skrivelse, hvoraf vi fremsætte følgende Data: Udgivterne for Vandings-Anlæggene for 60 Tdr. Land naturlige Enge og circa 14 Tdr. Land nydannede Enge, udgjorde engang for Alle 870 Rbd., og aarlig til Vedligeholdelse foruden Renten af Anlægscapitalen, 42 Rbd. Høproductionen paa de oprindelige Enge var forøget med idetmindste 130 Væs, som, efter Fradrag af Bjergningsomkostningerne, ansattes til en Værdi af 4 Rbd. pr. Væs 520 Rbd.

For Qualitetens Forbedring af det oprindelige Quantum, eller for den forbedrede Eftergræsning, er intet anført, skjøndt begge ere af stor Værdi.

Paa de nydannede Enge har Productet været, paa de $\frac{2}{3}$ af Arealet 20 Væs, hvortil kommer 10 Væs for den $\frac{1}{3}$ af Arealet, som er bleven afgræsset, tilsammen 30 Væs à 4 Rbd. 120 —

640 Rbd.

Den aarlige Vedligeholdelse fraregnet med . 42 —

Bliver igjen 598 Rbd.

Der habes altsaa henvend 70 Procent aarlig Interest af Anlægscapitalen, hvilket Udbytte endnu stiger ved Høets Qualitet og Eftergræsningen, samt Høpro-

ductionens Indflydelse paa det med Engene i Forbindelse staaende Agerbrug. Medens de mindst lønnende Anlæg kun afgive 12 Procent af Anlægscapitalen, er Udbyttet af det meest lønnende over 1000 Procent, der nofsom viser, at Engvandingens Fordeelagtighed er betinget af Localiteterne, Conjuncturerne og en større eller mindre Sagkyndighed i Udførelsen.

Man havde gjort den Erfaring ved flere saavel i Jylland som i Sjælland udførte Engvandingsanlæg, endog Kunstanlæg, at det producerede Foder vel overgik det tidligere hofte mange Gange i Dvalitet, men at Dvantiteten var meget ringe, hvortil Aarsagen maatte søges i, at der ei var sørget tilstrækkeligt for Afledning af det til Overrislingen benyttede Vand, ligesom at der ved Anlæggene ei var taget tilbørligt Hensyn til, at den Jord, som tidligere har været overst, efter Planeringen igjen er kommen overst.

De Exempler, som bleve nævnte paa udførte Vandingsanlæg i forskjellige Egne af Landet, beviste, at det vundne Udbytte, saavel ved de naturlige som Kunst-anlæggene, langt oversteg Udgiivterne ved Anlægene. Omendffjøndt Vandets Dvalitet har en saa afgjort Indflydelse paa dets gavnlige Birkning, blev der anført et Exempel paa, at selv Mosevand, i Mangel af bedre, vil kunne anvendes med Fordeel. Ihvorvel en tilstrækkelig Mængde Vand er en Hovedbetingelse for Engvandingen, blev dog den Formening fremsat, at man selv der, hvor Vandet kun til enkelte Tider af Aaret kan have, ikke bør undlade at benytte det.

Bed at føre Discussionen hen paa at hæve Ban-
det ved Maskiner for at benytte det til Blanding paa
Steder, hvor Localiteterne medføre særegne Banstelig-
heder, som man til det Resultat, at Dampmaskiner vel
maatte være at foretrække for de almindelige Wind-
møller, fordi førstnævnte ere uafhængige af Veiret,
men man tvivlede om at den langt kostbarere Damp-
kraft vilde kunne finde Anvendelse under Forholdene
her i Landet, og derved ved Udførelsen af meget store
Blandingsanlæg.

Med hvad Held er Grønsværens Bræn-
ding bleven anvendt ved raas Jorders Op-
dyrkning?

Flere Exempler bleve anførte, hvor en svagere
eller stærkere Forbrænding havde vist sig yderst gavn-
lig ved Opdyrkingen af Mosejorder. Et Tilfælde
var Forbrændingen kun udført ved usaaftaldet Svæld-
ning (ved hvilken Jordemonnet blot berøres af Ilden
uden at det kommer i egentlig Brand); i et andet var
Brændingen derimod udført, saaledes, at der kun blev
et Lag af 2 Tommer Torvejord tilbage, hvilket paa
det faste Underlag, saa at den tilbageblevne Torve-
jord ved Pløining kan blive blandet med Underlaget.
Begge de anførte Fremgangsmaader havde bevirket
gode Afgrøder.

Bed, Opdyrkingen af den egentlige Hedejord til-
raabedes, at gøres med Lyngens Afkvæmning, uden at
forbrænde det egentlige Torvelag, ligesom forskellige

Opdyrkningsmaader bleve omtalte. Man havde gjort den Erfaring, at hvor en Deel af Lyngtørven var brændt, gav Jorden vel strax et Udbytte, men tabte senere sin Frugtbarhed, hvorimod Afgrøden vel i Begyndelsen blev ringere, men senere tiltog, hvor Hedejorden var opdyrket uden Brænding.

Exempler paa den egentlige Grønsværs Forbrænding, hentede her fra Landet, bleve ikke anførte, hvorimod denne Fremgangsmaades Almindelighed i Sverrig blev omtalt; den havde der især viist sig gavnlig ved Opdyrkningen af Moor- og Tørveenge. Flere Talere yttrede sig over Misbrugen, som fandt Sted ved Grønsværens Brænding i Sverrig, hvor den oftest udføres paa Jord, der i Fortiden har været benyttet til Græsgange og forresten er af en god Bessaffenhed, hvorved man vel afvinder Jorden nogle faa, fortrinlige Afgrøder, men forsætter den i en Ufrugtbarheds Tilstand, der ei igjen kan afhjælpes. Som et Beviis for at Svenskerne ogsaa selv erkjende det Skadelige i denne Culturmethode blev det anført, at det i næsten alle nyere Forpagtnings-Contracter stipuleres, at Opdyrkningen af raae Jorder ikke maa skee ved Forbrænding.

Foruden den Nytte, som Jlden frembringer, ved paa en nem Maade at bortrydde de Hindringer, som Lyngen, Rødder og Tuer sætte mod de raae Jorders Behandling, maae vi endvidere søge dens Gavnlighed i den Afse, som den under Jordsmonnets Forbrænding fremkalder.

Torvejorden, der selv tidligere har været Dele af udviklede Planter, indeholder en Deel Plantenæring, men i en Tilstand, hvor den er utilgjængelig for vore dyrkede Planter; ved Torvejordens Brænding fremkal-des den mineralste Næring for Bærterne, men dette Forraad af mineralste Næringsmidler er kun lidet, og derfor vil Aftens Virkning kun være af kort Varighed. Et af de for Vegetationen virksomste Salte, Kaliet, farnes næsten ganske i Torven og selvfølgelig ogsaa i Aften.

Leerjorden har nogen Lighed med Torven i sit Forhold mod Vegetationen. Den sværeste Leerjord indeholder netop den fortrinligste Mineralnæring for de fleste Planter, men i en Tilstand, hvor den ikke kan optages. En Brænding af Leerjorden vil ikke alene udøve en fysisk Indvirkning paa Lerets Cohæsiønsforhold, liig den som paaført Sand vilde frembringe, men tillige vil en for Vegetabilierne gavnlig kemisk Forandring med Lerets Bestanddele fremkal-des, og det i en saameget større Grad, som Leerjorden er mere eller mindre kalkholdig. Men det er ikke Mineralnæringen alene, og endnu mindre Tilstedeværelsen af enkelte af de for Planten gavnlige Salte, der betin-ger dennes Bært, det er kun det rigtige Forhold af alle for Vegetationen gavnlige Næringsstoffer i Jorden, og vi skulle derfor være af den Formening, at en, selv yderst svag Gjødstning med Staldgjødning, anvendt efter Brændingen, det være sig nu Torve- eller Leerjord, maatte forhøje Virkningen og tillige

hindre en for hurtig Udtømmelse af det opdyrkede Jordsmån. Kun i saadanne Egne, hvor Brændselet har en meget lav Værdi, og deraf har Jylland mange, vil Verets Brænding kunne svare Regning; hvor Lyngs-jorderne, som rigtignok sjældnere er Tilfældet, have et Underlag af Leer, maa det blive dobbelt fordeelagtigt at opbringe noget af Underlaget, saa at det kan brændes samtidig med Lyngtorven.

„Hvilke Redskaber og Maskiner, henhørende til Landbruget, ere i de sidste Aar blevne bekendte og benyttede, og hvorvidt ere de befundne hensigtsvarende?“

Discussionen viste, at der kun var een Mening om Fortrinligheden af den for saa Aar siden her i Landet indførte saakaldte „svenske Harve“. Dens Anvendelse er bleven almindelig især i Sjælland og Fyen, hvor den med en uberegnelig Tidssparelse anvendes til Baarsædens Lægning i den dybt vinterpløiede Jord. Dens Virkning maa især tilskrives dens slingrende Bevægelse, hvorfor Forsøg med at anbringe Haandvider, Hjul eller Stang for at give den en stadigere Bevægelse og derved forhindre Hestenes Brydning, ikke have vist sig gavnlige.

Som et ikke almindeligt men fortrinligt Redskab blev den lille skotske Frø-Saemaskine anført, hvis Fordeel i Anvendelsen bestaaer i, at man selv i Blæst kan udsaae Frøet, foruden Besparelsen af Frø og dets ligeligere Fordeling. Som en Mislighed ved Benyttelsen nævnedes, at Maskinen vedblev at saae under

Bendingerne, en Ulempe, som kan rettes ved Anbringelsen af et Par Stjerte, ligesom ved Scarificatoren, hvorved hele Maskinen løstes iveiret indtil den igjen skal saae. Hvor Maskinen trækkes af en Hest kan man undgaae Brugen af Stofke som Saaemærker ved at anbringe en dertil afskåret Stang i Hestens Mundsbid, der holdes af en Person, som gaar i det først dannede Hjulspor.

Endvidere omtales Brugen og Nyttens af den Albanke og Gildemeisterste Korn-Saaemaskine, hvoraf den sidste gives Fortrinet paa Grund af dens simplere Construction. Frøe-Saaemaskinen kan faaes hos Jernstøberi-Cier Allerup i Odense for 18 Rbd.; Korn-Saaemaskinen vil kunne anskaffes for en Priis af 60—70 Rbd.

B.

Dvægavls-Spørgsmaal.

„Ved hvilke Midler kan Dvægavlen i Danmark og fornemmelig i Jylland snarest hæves og muligt bringes til samme Fuldkommenhed som i England? Maa det i saa Henseende ansees som hensigtsmæssigt at danne af den sydske Landrace en forædlet og constant Stamme af Malkeqvæg, og hvorledes maatte dette sikkest iværksættes?“

Der blev foreslaaet et Udvalg af de bedste Individer til Varring med et bestemt Maal for Die, om man enten vil frembringe Malke- eller Fedeqvæg, hvilket igjen maa rette sig efter de locale Forhold, Græsningsen, Producternes Uffætning o. s. v. Med Hensyn til

Mælkeqvæget anbefalede Prøvemalkning og derpaa baserede Stamregistre, i Forbindelse med en uafbrudt hensigtsmæssig Behandling af Qvæget. Efter Valget af de Individier til Tillægsdyr, som udmærkede sig ved Mælkerighed eller Fedevne, maatte der lægges Vægt paa Opdrættets Behandling ved en rigelig Forpleining. Det formeentes, at Qvien helst burde kælve første Gang paa Græs, for ved det kraftigere Foder at fremme Melke-Organernes Udvidelse; dog blev ogsaa den Mening fremsat, at en kraftig Fodring med Rodfrugter og andet saftigt Foder vilde gjøre Kælvingen paa Græs mindre nødvendig og at man under Betingelsen af en saadan rigelig Fodring, før og efter Kælvingen, kunde lade Qvien kælve til enhver Aarets Tid.

Om Alderen, hvori Qvien første Gang bør kælve, vare Meningerne deelte; at afholde den fra at løbe, naar Kjonsdriften indfandt sig, var ligesaa misligt som at lade den kælve i det andet Aar; i første Tilfælde var man udsat for, at den ingensinde blev med Kalv, og i sidste, at den blev guld i det tredje Aar, til Skade for Mælkerigheden.

Omegnen af Lemvig, mellem denne By, Holstebro og Ringkjøbing, paaviste en Taler som det Sted, hvor der skulde findes en constant Qvægrace; men Meningerne vare forøvrigt deelte, om der i Jylland findes konstante Racer af Qvæg? dog blev den Anskuelse udtalt, at der paa ethvert Sted i Landet, blandt det jydste Qvæg, findes et godt Materiale til Dannelsen af gode Qvægstammer. Qvæget paa Jyllands Østkyst egnede sig især til Mælkeqvæg, Vestkystens

derimod til Fødning, ligesom der her i Landet findes Dvæg med en heldig Forening af begge forannævnte Egenstaber.

Indflydelsen af Tyrens Alder og Størrelse paa Afkommet tillagdes mindre Værdi end dens Race-Eiendommelighed, og man hældede til den Anskuelse, hellere at benytte en yngre, men vel udviklet Tyr, end en ældre.

I Løbet af Discussionen blev Begrebet af „Race“ og „constant Race“ vidtløftig forhandlet. Anskuelser for og imod Krydsning af fremmede Racer med det jydste Dvæg bleve fremførte, ligesom Gavnligheden af Stamhollænderiers Etablering blev anbefalet.

Dirigenten sluttede Discussionen med at udhæve, at ligesaa lidet som man burde ringeagte den jydste Race, ligesaa lidet burde man overvurdere den; den havde mange gode Egenstaber, men kunde gives endnu flere; Spørgsmaalet var kun: paa hvad Maade? Fornemmelig burde man sørge for en god Behandling af Dvæget, og dernæst at udbrede en Indsigt i de rigtige Grundsætninger for Dvægavlen og ei indlade sig paa for mange Omstiftninger. Endvidere bør man være streng i Valget af Tillægsdyr og føre nøiagtige Stamtavler. Skjondt det jydste Dvæg besidder mange gode Egenstaber, bør man dog saavidt muligt, i hver Egn især, forsøge og udvikle disse og derved danne udmærkede Stammer og Familier. Der kunde udrettes meget ved Parring i Racen, men der gives Egne, hvis Dvæg vilde kunne modtage Forædling ved Krydsning med fremmed Blod, hvilket dog ei maatte forverles

med alffens Blanding, f. Ex. naar man i et kort Tidrum bruger Tyre fra Schweiz, Tyrol, Tonder- Egnen o. s. v.

Han udviklede den rigtige Maade ved Krydsningen, og anbefalede at forsøge dens Anvendelse paa den jydsk Dvæg-Race, som han i det Hele taget yndede, uagtet den har den Egenkab, at lægge for meget Kjød paa Kroppen og derved tabe i Melkerighed. En Krydsning, hvorved den jydsk Dvæg-Race vedligeholdes, men bibringes en anden Races onfkelige Egenkaber, ansees for gavnlig.

„Hvilke Erfaringer har man om Paalideligheden af de af Guénon opstillede Kjendemærker til at bestemme Køernes Melkerighed?“

Forvalter Andersen paa Gundersløvholm, som med en fortjensfuld Udholdenhed og Interesse for Sagen, har arbejdet sig ind i den Guénonste Være, bemærkede, at han blandt det betydelige Antal af over 1,000 Køer, som han havde undersøgt, kun havde truffet yderst faa Uovereensstemmelser med Guénon's Angivelser. De tidligere antagne, saakaldte gamle Tegn for Køens Melkerighed stemme vel ialmindelighed med Guénon's Tegn, men Speilet maatte antages for det eneste paalidelige Mærke, hvorved man havde den Fordeel, i Tal at kunne angive, hvormeget en Ko er bedre end den anden. Speilet havde ogsaa hos Tyren en stor Betydning, idet man derved har et bestemt Tegn paa, at den er i Besiddelse af de Egenkaber, som findes hos en melkerig Race, hvorved det blev

bemærket, at Speilet hos Kalven arter ligesaameget, om ei mere, efter Tyren end efter Koen.

Forskjellige opfaste Spørgsmaale om Hvirvler, Stildter, Haar paa Yveret o. s. v., fandt en Besvarelse, der tildeels maatte bekræfte Guénons Lære.

Vi kunne ikke andet end anbefale Læsningen af Hr. Andersens „Regler til Rettelse ved Køers Bedømmelse efter Guénon,“ som findes afstrykte blandt Bilagene til „Beretningen om den tredie danske Landmands Forsamling i Aarhus.“

„Hvori ligger det, at Dvægsfedningen nu betaler sig flattere end i Fortiden? Kan det ikke ventes, at Indførselstoldens Ophævelse i England kan skaffe Jylland en fordeeltigere Affættning af Fedevæg, og maatte ikke en Dampskibsforbindelse imellem Aarhus og Kiel i saa Henseende anses for ønskelig?“

Til Besvarelse af Spørgsmaalets første Affnit, om Aarsagen til at Dvægsfedningen nu betaler sig flattere end i Fortiden, blev anført: Fedemidlernes, Sædens, høiere Priis nu end i Fortiden; det til Fedning bestemte Dvægs høiere Indkjøbspriis; Ophævelsen af Sædegaardss-Eiernes og Kjøbstædernes Monopol paa Dvægsfedning, hvorved denne blev almindeligere; Productionernes Forædling, som gjør, at Sæden finder bedre Affættning i Udlandet; Populationens Tiltagen her i Landet, og den derved stigende Forbrug af et for den arbejdende Klasse billigere Næringsmiddel end Kjødet, der tildeels erstattes ved Meieriproducter;

det langt større Udbytte, som Meierierne give nu end i Fortiden. Flere Talere lagde især Vægt paa det forædlede Product af Korn, som Folge af Agerdyrknings Fremskridt; Communicationens Lettelse ved bedre Veie og en rigtigere Calculation af Fordelen. Dog formeentes, at Græsfedningen endnu maatte betale sig ligesaagodt som i Fortiden.

Ved Spørgsmaalets andet Afsnit, betræffende en fordeeligere Affætning af vort Fedeqvæg, blev det udhævet som en Betingelse for Affætningen: at det til Fedning bestemte Qvæg vælges af det rette Slags, og at Qvæget gives den høieste Grad af Fedme, det kan opnaae.

Et interessant Factum blev anført, hvor der ved et Forsøg, i Talstørrelser blev angivet det Vægttab, som Fedeqvæget lider ved at drives fra Jylland til det Hamborger Qvæg-Marked, en væsentlig Hindring for Fedningens Fordeelagtighed, hvorved Discussionen igjen blev henledet paa en fordeeligere Transportmaade.

At Fedningen med Fabrikaffald, saasom Spøl, altid maatte kunne svare Regning, var naturligt, hvorimod Fedningen med Sød, under nærværende høie Priser, maatte være mindre fordeelig. Ved ordinaire Sødepriser vilde Fedningen derimod svare Regning, hvorved der maatte lægges Vægt paa Værdien af den Gjødning, som falder efter Fedeqvæget, idet der ved Beregningen maa tages Hensyn til, at Gjødningen ikke alene indeholder Værdien af Halmfoderet og Stroelsen, men og $\frac{1}{3}$ af Kraftfoderet. Qvægfedningen

maatte ansees som et af de fortrinligste Midler til at hæve Agerbruget, men til dette Niemeed udtrævedes et betydeligt Forstud af Capital, der vel i Tiden vil indvindes. Den ved Fedegjødningen bevirkede frodigere og kraftigere Græs væxt maatte ikke lades ubemærket, thi derved opnaaede Dvæget en Deel af sin Fedme.

En Taler formeente, at det ikke ene var Fedesvæg, man burde lægge Bind paa at udføre, men ogsaa Dvæg, som egnede sig til Fedning i Marsten, og derved burde væsentligst tages Hensyn til, at dette Dvæg ved en rigelig Forpleining kunde udvickles til samme Værdie i 3 til 4 Aars Alderen, som det nu almindeligst først har i det 5te Aar.

Under Discussionen om Transportmaaden af Kreaturerne til Udlandet udtalte Nogle sig for en directe Dampstibs-Forbindelse fra Jyllands Vestkyst til England, der, uagtet Misligheden ved et Havneanlæg paa Vestkysten, lod sig tilveiebringe igjennem Agger-Kanalen ind i Limfjorden. Andre foresloge Anlægget af Jernbaner, enten langs ned ad Jyllands Hoideryg eller langs med Ostkysten til Kiel, for saaledes at sættes i Forbindelse med den Kieler-Altonaer Jernbane. Meningerne vare imidlertid deelte om Jernbanernes Hensigtsmæssighed og Rentabilitet, samt om den Indflydelse, Anlægs-Capitalerne til en Jernbane vilde udøve paa Penge-Forholdene her i Landet og navnlig i Jylland.

„Hvilken er den hensigtsmæssigste Indretning af Kostalden og Faarestalden?“

Man yttrede sig kun om Indretningen af Dvægstalden.

At gjentage Beskrivelsen af de forskjellige Indretninger, som bleve anførte, vilde her fore til Vidtløftighed, og vi ville derfor indskrænke os til at omtale en meget anbefalet, den nemlig hvor Dvæget enten staaer paa langs efter Bygningens hele Længde, eller paa tværs, og da i flere Rader, ved begge Indretninger med een Fodergang i Midten og deri anbragte Krybber til Foderet, samt for at forhindre, at Dvæget æder fra hverandre, anbragte Skillerum mellem hvert Hoved. Dvæget vandes, enten af Krybber, eller et særskilt Trug i Fodergangen. Vandet af Krybber, da faaer det Vandet til bestemte Tider, dog saaledes, at foruden hvad det drikker, bliver et Par Tommer Vand tilbage, hvori der blandes Hakkelse eller Myner; vandes det derimod af et særskilt Trug, da befinder der sig altid Vand deri, saa Dvæget til enhver Tid kan drikke.

Dvægstalden bør forøvrigt være luun og Luften deri reen, med en middelgod Belysning og til Dvægfejdning ikke for lys; Temperaturen bør være 12° R. eller lidt derover.

Bandingen i Huset maatte anbefales, hvorved saavel Triveligheden befordres som Sygdomme afværges, hvilke let fremkomme, naar Dvæget fra den lune Stald, i koldt og barst Veir, vandes ude.

„Hvilke Forsigtighedsregler anvender man for at forebygge Sygdom iblandt Huusdyrene?“

Som en almindelig og gjængse Sygdom blev Køernes Kalve-Kastning omtalt, uden at enten Aarsagen til, eller Midlet mod dette Ondt med Bestemthed kunde angives; dog blev det anført, at Kastningen er hyppigere hos med Kjørne fødrede og halvfebe Køer end hos mindre velnærede, en Anstuelse, som imidlertid fandt Modsigelse. I Tilfælde, hvor Ondet kunde antages at hidrøre fra en for rigelig Ernæring, var det bleven hævet ved Aareladning og Indgifter af Glaubersalt, samt en mindre rigelig Forpleining. Endvidere blev anført, at Tøgen, Støden, Slaaen og jævnlig Vængstelse kan have Kastning til Følge, saavel som at fordærvet Foder, eller ved Oversvømmelse beskadiget Hø kan fremkalde Ondet. Sygdommens Smitsomhed blev betvivlet, men Flytning af Køer, som ere i Begreb med at kaste, maatte dog anbefales, fordi deres Efterbyrd vanstelig gaaer bort og gjerne vil bortraadne, hvorved Luften i Stalden fordærves, hvilket mulig kan foranledige, at andre Køer disponeres til Kastning.

Under den Forudsætning, at Kastningen forud kan erkjendes at ville indtræde, blev en stærk Aareladning anbefalet som Forebyggelsesmiddel.

Forøvrigt blev der fremsat Formodninger om, at visse Planter, navnlig visse Equisetum-Arter, samt Jordbunden have Indflydelse paa Kastningen, hvorimod Skadeligheden af Fodringen med vel høstet Ærte- og Biffehalm blev benægtet.

Forst-Spørgsmaal.

„Hvilke Erfaringer haves for og imod Lærkens og Fyrrens Balg til Cultur?“

Dirigenten anførte som Resultatet af Discussionen: at Lærken dog er det bedste Træ, hvorimod Fyrren bedst egner sig for sandede og lette Jorder; at sidstnævnte Træsfort paa Grund af dens hurtige Væxt ei fortjener aldeles at banlyses fra vore Culturer; og at Lærken ikke bør anvendes i sluttet Bestand, men helst til Udplantning paa smaa, aabne Steder i Bøgestoven.

„Kunde der ventes gavnlig Virkning af, at de bestaaende Landbosforeninger beslittede sig paa, mere end hidtil at fremme Sandsen for godt Skovbrug?“

Dirigenten antog at kunne udele af Discussionen, at det var antaget, at Landbosforeningerne kunde virke gavnligt til Skovculturens Fremme paa følgende Maader:

- a) Bed at anlægge Planteskoler paa passende Steder, saavel med Hensyn til Beliggenhed som til Jordbund.
- b) Bed at drage Omsorg for, at Enhver paa en bekvem og billig Maade kan komme i Besiddelse af godt Skovfrø.
- c) Bed at foranledige, at Forsøg anstilles med at udsaae Naaletræfrø i Lyngen, uden Forberedelse af Jordbunden, ifkun ved at opharve Lyngen, hvori Frøet er udsaaet, med en Harve; og endelig:

d) Bed at foranledige, at Forsøg anstilles med den Biermannske Culturmethode.

Anm^k. Biermann anbefaler, for at tilveiebringe Granplanter, at ophakke og brænde Lyngen paa et lidet Stykke Jord og her at udsaae Granfrøet i Asken. Planterne udplantes i 2 Aars Alder og deres Væxt vil befordres ved at lægge lidt af den Aske, hvori Frøet er udsaaet, i hvert Plantehul.

„Hvorvidt er, under passende Forhold, en Blanding af Løv- og Naaletræer tilraadelig, og hvilken maa efter Omstændighederne ansees for den meest passende?“

Det foranstaaende Spørgsmaal blev behandlet i tre Afsnit: Hvilke Naaletræer kunne efter Omstændighederne hensigtsmæssigt indblandes 1) i Eggeskoven, 2) i Bøgeskoven, og 3) iblandt andre navngivne Løvtræer?

Dirigenten uddrog som Resultatet af Discussionen over Spørgsmaalets 1ste Deel:

- a) Naaletræer kunne hensigtsmæssigen indblandes i Eggeskoven; Lærken alene paa beskyttede Steder, Grænen derimod ogsaa, hvor Bestanden er exponeret.
- b) Hvor Eg og Naaletræer plantes paa samme Tid, bør man plante een Række Naaletræer og een Række Eg, ikke Eg og Naaletræer i samme Række, især for ved den tidligere Hugst af Naaletræerne ei at beskadige Egene.
- c) Egen bør plantes med 3 à 4 Alen imellem Rækkerne, og 1½ til 2 Alen imellem Planterne i samme Række.

Bed Betsvarelsen af Spørgsmaalets anden Deel

var man enig om, at en Blanding af Bøg og Naa-
letræer, især Lærk, er hensigtsmæssig, og at man bør
anvende Besaaening i den unge og Plantning af Naa-
letræer i den ældre Bøgebestand.

Over Spørgsmaalets sidste Deel fremkom saa saa
Bemærkninger, at intet Resultat deraf lod sig udbrage.

„Har man forsøgt, og med hvad Held, at plante
El saavel til Læ for Dypært, som navnlig i Egne
i Jylland, hvor der findes lavtstaaende Ege purre?“

Man antog, at saavel Rød- som Hvid-El egne-
de sig til Læbælte, den første især paa siid og fugtig Jord-
bund, den sidste derimod paa høiere liggende Steder,
hvorved det blev bemærket, at Hvidellen, paa Grund af
at den saa rigelig udbreder sig ved Rødstub, maatte
anbefales til Dypstning i Jylland. Om Hensigts-
mæssigheden af at befordre Egepurres Dypært ved
Indplantning af El havde man ingen Erfaringer.

Efter Forslag blev det vedtaget i Forsamlingen,
at henvende sig til det Kgl. Rentekammer, om at er-
holde Skovfrø directe fra Forstvæsenet baade til de be-
staaende Landboforeninger og til Private, samt at der
paa det Offentliges Foranstaltning indforskreves norsk
eller svenst Fyrrefrø, for at Enhver, som attraaede det,
dermed kunde gjøre Forsøg.

D.

Spørgsmaal, som angaae almindelige
landoeconomiske Interesser.

„Bør Underviisningen i Landbrugets
Theorie og Praxis være forenet i land-
oeconomiske Lærestalter?“

Det er ikke muligt at udbrage en directe Besvarelse af det foreliggende Spørgsmaal, hentet fra de under Discussionen udtalte interessante, men høist divergerende Anskuelser. I det Fleertallet af Forsamlingen formeente, at Praxis og Theorie burde være forenede i de landoeconomiske Lærestalter, hvilken Mening tildeels støttedes paa det heldige Resultat, som den her i Landet almindelige Fremgangsmaade havde bragt, motiverede Andre deres Anskuelser for, at Praxis burde gaae forud for Theorien, ligesom for Nødvendigheden af, at der eksisterede forskjellige Lærestalter, indrettede efter Formaålet for den Plads, Landmanden vil komme til at indtage, enten som Aulskarl, mindre Landeiendomsbesidder, Forvalter eller Godseier.

„Hvorledes vænnes Landalmuens Ungdom bedst til tidlig Virksomhed, og hvorledes anspores Forældrene til at vejlede den til passende Haandgjøring?“

Præsidenten fremsatte som Resultatet af Discussionen:

„Ligesom det er den aandelige Dplysning og sædelige Opdragelse i Barndommen og Ungdomsalderen,

der i Hovedsagen betinger Fremtidslivet i det Hele, saaledes maa det ogsaa erkjendes, at det er ad disse Veie man kan haabe i den sidste Grund rettelig at virke i den her omhandlede specielle Retning, ligesom det ogsaa fornemmelig maa antages, at det er igjennem en stigende Oplysning, at Forældrene skulle vækkes til Erkjendelsen af Vigtigheden af, at Ungdommen veiledes til en gavnlig og frugtbringende Benyttelse af Tiden, hvilket Gode imidlertid kan antages at ville fremstynedes ved de enkelte Forældres eller Husbonders Opmuntring og Exempel, understøttet tillige muligen af Sogneforstanderskabers og Landbosforeningers Medvirken til at lette Uffætningen af de tilvirkede Huusholdsgjenstande, skjøndt ogsaa dette Gode, som alt Nytt, vil paa mange Steder have ikke ringe Vanskeligheder at bekjæmpe og overvinde i de herskende Fordomme og flette Vaner."

„Hvad kan der bidrages til Ølbrygningens og Brødbagningens Forbedring paa Landet?"

Det blev eenstemmig antaget, at Bryggerier og især Bageriers Anlæg paa Landet maatte ansees som meget gavnlige, ikke alene for det bedre Products Skyld, som derved vilde fremkaldes, men tillige fordi Tilvirkningen af disse to Livets første Fornødenheder i Huusholdningen foranlediger Tidsspilde og Tab af Sæd og Brændsel. Exempler fra nogle Egne i Landet viste, at Landbagerier ere temmelig almindelige og afbenyttede, ikke alene af den Uformuende, men at

ogsaa de større Huusholdninger fandt, at det svarede Regning at bytte Rug med Brød i Bagerierne. Sammindelighed leverede Bagerierne i Sjælland 16 \mathcal{L} Brød for 12 \mathcal{L} Rug med en Bageløn af circa 1 Rbd.

Det maatte forudsættes, at Erkjendelsen af det Fordeelagtige i, at Udbrygningen og Brødbagningen antog Character af Fabrikvirksomhed, er tilstrækkelig til at fremme Sagen, uden at dertil behøves andre Foranstaltninger.

„Hvilke Følger af en stærk Udparcellering har man sporet paa de Steder, hvor en saadan har fundet Sted? Har den viist nogen Indflydelse paa Fattigvæsenet?“

Spørgsmaalet fremsatte Præsidenten i følgende Form: Om en stærk Udparcellering kan antages at forøge eller formindskte det Udbytte, der lader sig udvinde af Landets Jorder, og saaledes enten forhøie eller forringe det Heles og den Enkeltes Velværen og Velstand? — om den bidrager til at lette eller vanskeliggjøre Afgangen til den fornødne Arbeidskraft? og endelig hvilken Indflydelse den maa antages at udøve paa Fattigvæsenet? — Resultatet af Discussionen over Spørgsmaalets første Deel, formeentes at være: at der ved en stærk Parcellering ikke just kan antages i stats- og landoconomisk Henseende at udvindes et større Udbytte af Jorden, og at det med Hensyn til Huusmandsstandens personlige Velværen og Selvstændighed

maa erkjendes ønskeligt, at Husenes Tilliggende ikke var mindre, end at derpaa kunde holdes to Køer; men da Nødvendigheden af Udparcelleringen betinges ved den stigende Folkemængde, lader sig ingen saadan uforanderlig Regel derfor foreskrive, idet det derhos maa indrømmes, at selv et mindre Tilliggende kan være tilstrækkeligt, hvor der efter de locale Forhold er Mangel paa Dagleiere, men god Veilighed til stadig Arbeidsfortjeneste, naar kun Udparcelleringen efter den vorende Folkemængde og Culturens Fordringer overalt naturlig iværksættes, uden at indskrænkes ved andre bestaaende Forhold, f. Ex. samlede Godser, der da atter i deres Nærhed fremfalde en for stærk Udparcellering.

I Henseende til den anden Deel af Spørgsmaalet: „Har Udparcelleringen viist nogen Indflydelse paa Fattigvæsenet?“ da syntes det at være en fra Landets forskjellige Egne stadsæstet Erfaring, at en vidtdreven Udparcellering vil bevirke en forøget Byrde for Fattigvæsenet; men at det dog ikke vilde stemme med Nødværds og Sædeligheds Fordringer, at der heri paabødes yderligere Indskrænkning, men at ogsaa heri Frihed baader bedst.

Sammenlignende Forsøg.

Til at gjøre Forslag om deslige nedsattes en Comitee, som udarbejdede følgende Forslag:

- 1) Forsøg med Hornqvægets Gjødning, anvendt i dens forskjellige Stadier af Gjøring.

- 2) Forsøg med Hensyn til det forskjellige Udbytte af Rug i reen Brak og efter Brakfrugter.
- 3) Den forskjellige Virkning af Føde- og Fedemidler til Soiin, anvendte i mælkesur Tilstand i Modsætning til i ugjæret.
- 4) I hvilket Forhold staae de forskjellige Rødfrugter til hverandre med Hensyn til deres nærende, mælkogivende og fedende Evne for Hornkvæget.
- 5) At anstille Forsøg med den for Hedestrækninger proponerede Culturmethode, ved hvilken Naaletræfrøet udsaaes umiddelbart i Lyng af 6 til 8 Tommers Høide, der efter Saaeningen gives et Tint med en gammel Jernharve, for at bevirke, at det bredsaede Frø bringes ned i det Mos, som sædvanligen forefindes under Lyngen.

En Blanding af 8 \mathcal{L} Rødgranfrø, 4 \mathcal{L} Fyrrefrø og 2 \mathcal{L} Lærkefrø ansees for en tilstrækkelig Udsæd paa 1 \mathcal{L} d. Land.

Enhvert af de foransførte Forslag er ledsaget af en detailleret Plan for Udførelsen af Forsøgene.

De Spørgsmaale, som vare foreslaaede, men ikke kom under Behandling ved Landmands-Forsamlingen i Aarhus, vare følgende:

„Hvorledes virke de forskjellige Slags Mergel paa forskjellig Jord? Hvorlænge varer Virkningen af Mergling? Kan man med Fordeel østere mergle den samme Jord?“

„Hvilke Handelsvæxter dyrkes almindeligst og

under hvilke Forhold med større eller mindre Fordeel?"

„Under hvilke Forhold maa man foretrække enten et naturligt eller et kunstigt Enganlæg?"

„Hvorledes har den Sygdom, som i de sidste to Aar ødelagde Kartoflerne, yttret sig, og hvilke Midler ere befundne practiske til at formindste dens Virkninger?"

„Under hvilke Forhold er Køernes Tøiring ogsaa i større Avlsbrug hensigtsmæssig, og hvad er ved Tøiringen at iagttage?"

„Hvilket Grønfoder anvendes hensigtsmæssigt til Sviin, og hvilken Svinerace er den fordeelsligste?"

„Hvad er især at iagttage ved Føllenes Opdræt?"

Den trykte Beretning om Forhandlingerne ved Mødet i Aarhus indeholder isørigt blandt Bilagene:

- 1) En Betænkning af den ved Mødet i Odense nedsatte Comitee til en almindelig Revision af Lovene for Landmands-Forsamlingen.
- 2) De til Forhandling ved Mødet i Aarhus foreslaede Spørgsmaal.
- 3) En Skrivelse fra Rector Tscherning, hvori han stiller en Deel af ham indsamlet Sæd af forskjellige Foderurter til Forsamlingens Disposition.
- 4) Forslag fra Præstøe-Amts Landbosorening til Forsamlingen i Aarhus, om at vælge Kjøbenhavn til

Samlingsstedet for næste Aars Landmænds-Forsamling.

- 5) Regnsfaber vedkommende Moderne i Randers og Odense.
- 6) Skrivelse fra det Kongl. Rentekammer til Bestyrelsen for danske Landmænds-Forsamling i Aarhus, indeholdende Hs. Majestæt Kongens allernaadigste Resolution paa det af Kammerherre, Greve Knuth, som Formand for Landmændenes Forsamling i Odense, indgivne allerunderdanigste Forslag til Heste- og Dvægavlens Forbedring her i Landet, og ledsaget af Landstutmesterens Betænkning i Sagen.
- 7) Et Foredrag, som Skovrider Doppermann ikke fik Leilighed til at afholde, om det pecuniair Fordeelagtige eller Ufordeelagtige i et givet Areal's Benyttelse til Skovbrug, i Sammenligning med at drive det som Agerland.
- 8) Forslag fra Gaardeier Knudsen om en Udvidelse af det til Forhandling fremsatte Spørgsmaal om Mergel, saalydende: „Er der gjort Forsøg med Anvendelsen af kunstig sammensført eller sammenblandet Mergel, og paa hvilken Maade er samme udført?“
- 9) De allerede anførte sammenlignende Forsøg, detailleret fremsatte.
- 10) De paany omredigerede Love for danske Landmænds Forsamling.
- 11) Redacturen af Landoeconomist Tidende, C. Puno, fremfører Ønske om, fra de respective Amters land-

oeconomiske Selskaber at erholde Meddelelser om nye landoeconomiske Foretagender i Amtene og om Alt, som fra det landoeconomiske Synspunkt kunde interessere et større Publicum.

- 12) Kammeraad Petersens Skrivelse i Anledning af Spørgsmaalet om Engvanding.
- 13) Forvalter Andersens Regler til Bedømmelsen af Malkekøer efter Guénons Kjendetegn, med et Ud-
drag af Hollænderibogen paa Gundersløvholm.

Forsamlingens Moder indtog Formiddagen fra Kl. 7 til 1. Eftermiddagstimerne benyttedes, som ved de foregaaende Forsamlinger, til at besøge Udstillingerne af Redskaber, Maskiner, Industrie og Haandværksarbejder, af Blomster og Malerier, saa og Dyrskue, samt Auctionen og Bortlodningen af en Deel af de udstillede Gjenstande.

—n.

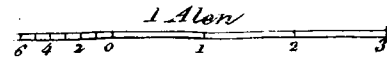
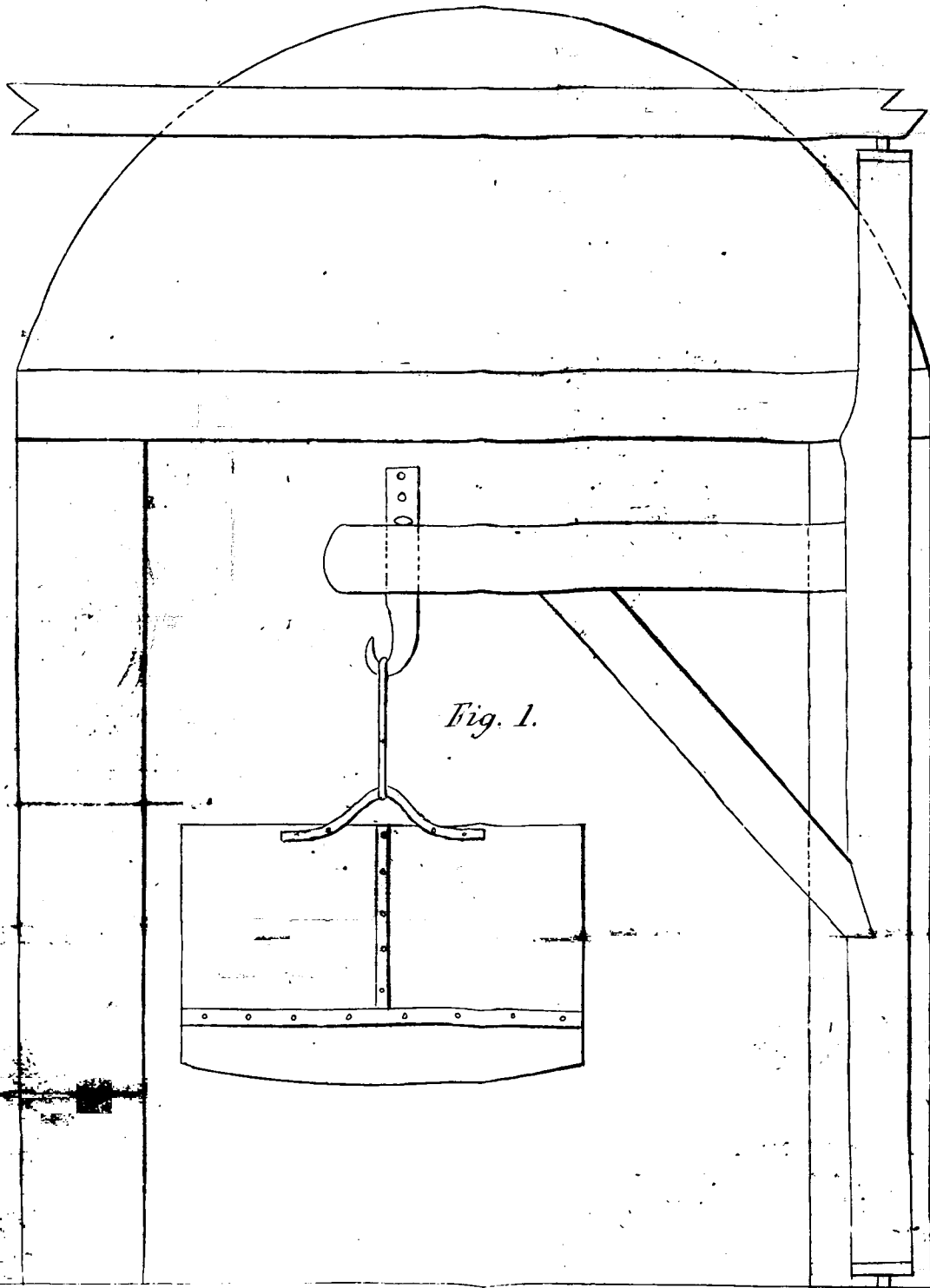

Fig. 4.

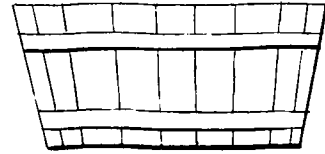

Fig. 3.

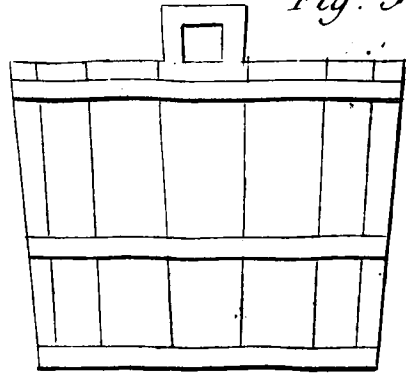

Fig. 2.

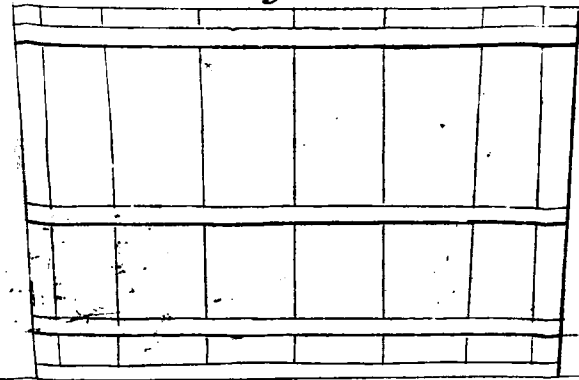

Fig. 5.

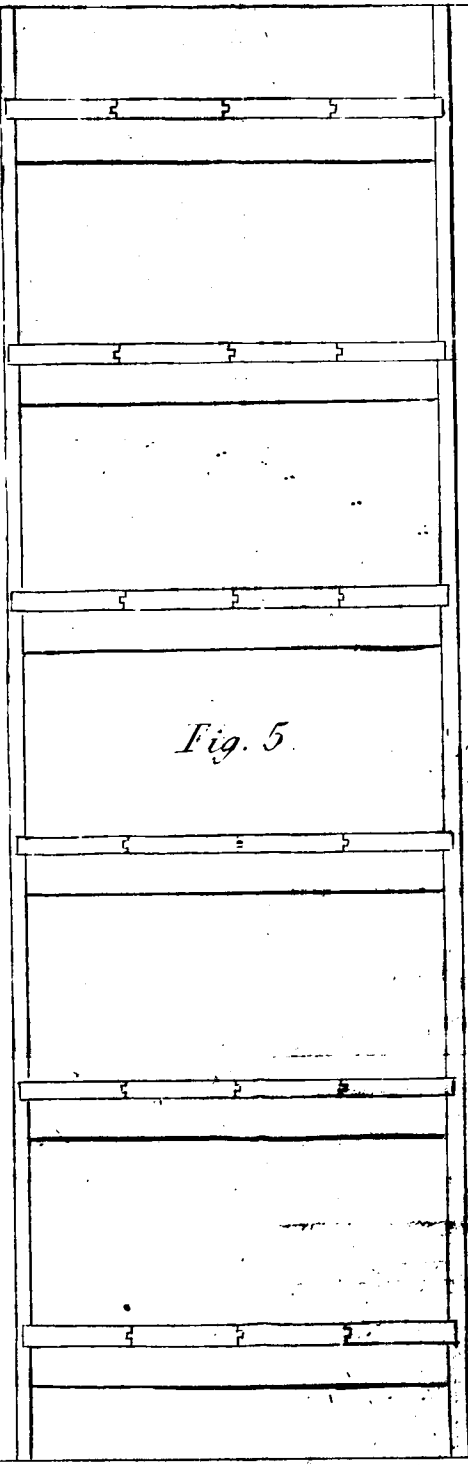

Fig. 3.

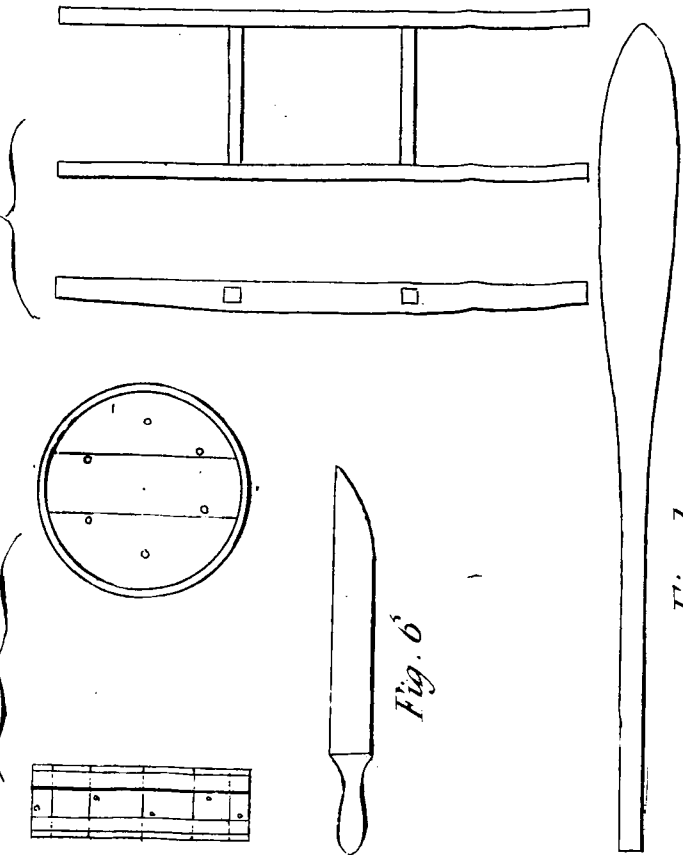

Fig. 4.

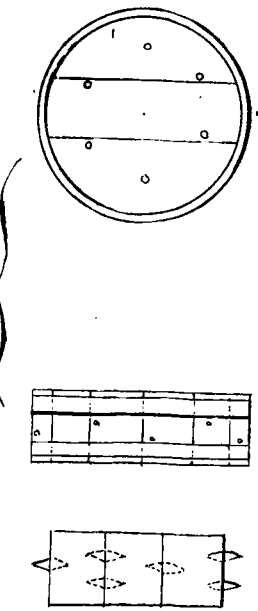

Fig. 5.

1 Alen

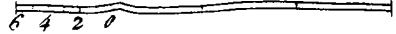

Fig. 1.

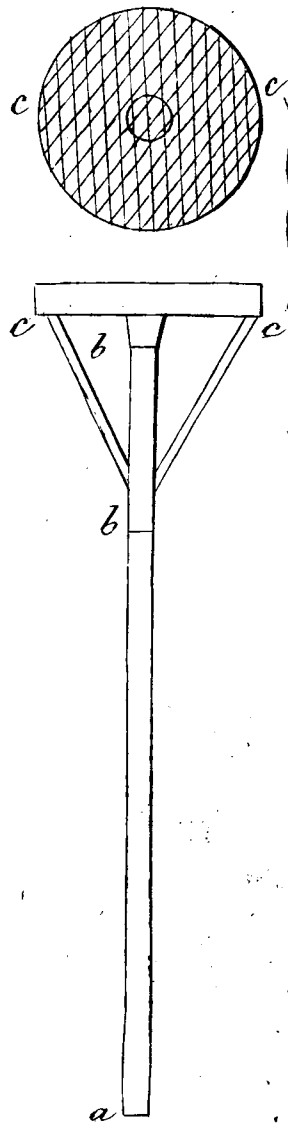

Fig. 2.

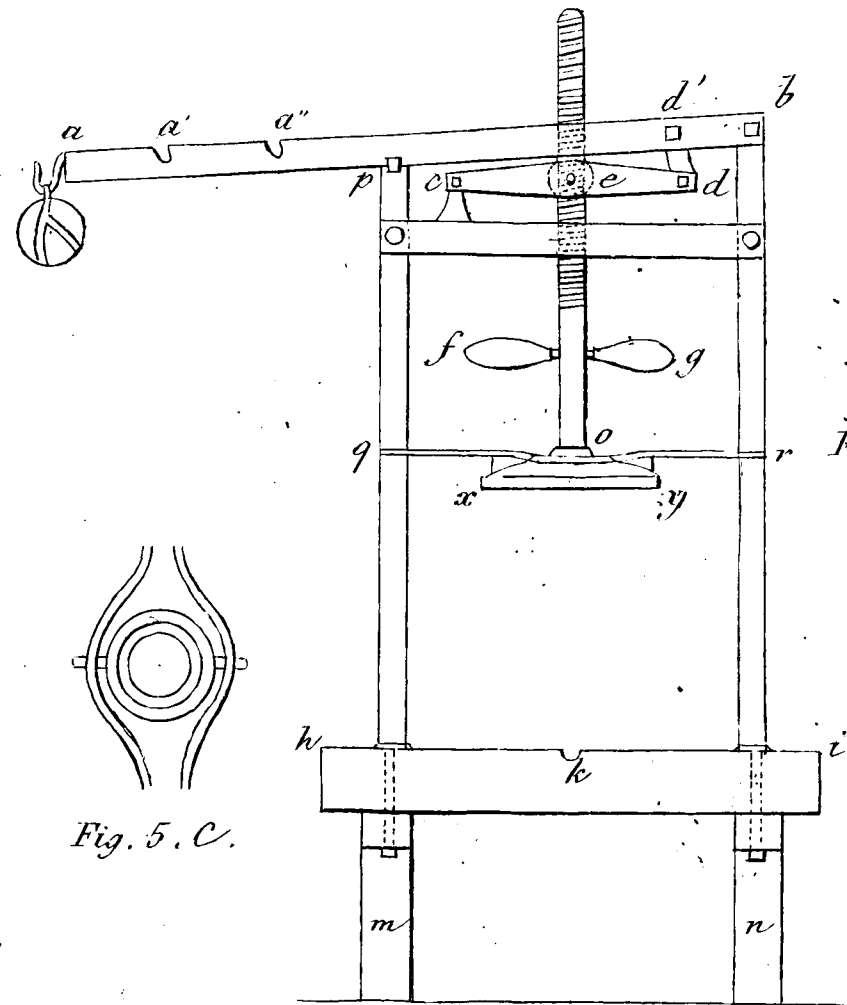
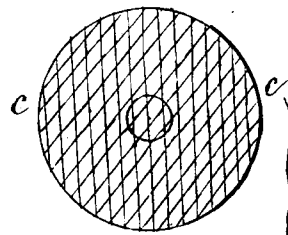

Fig. 5. A.

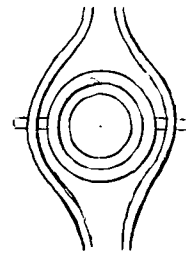

Fig. 5. C.

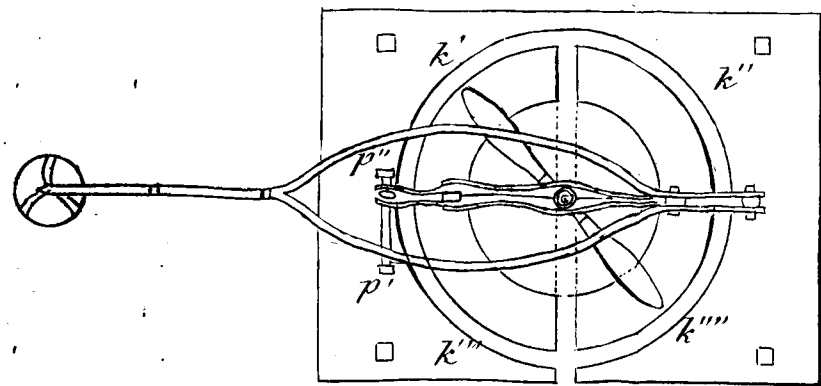

Fig. 5. B.

1/4 Alen.

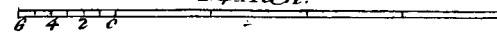

Fig. 1. A.

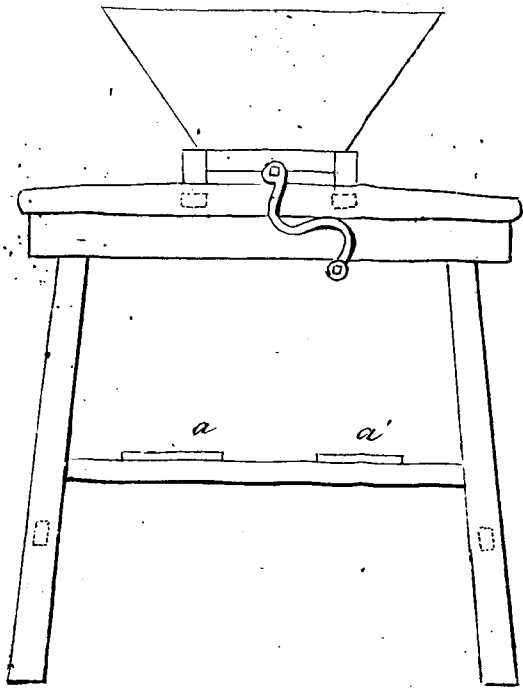

Fig. 1. B.

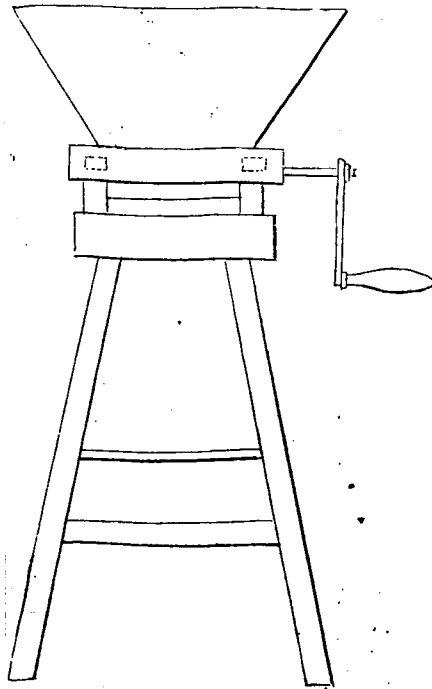

Fig. 2. A.

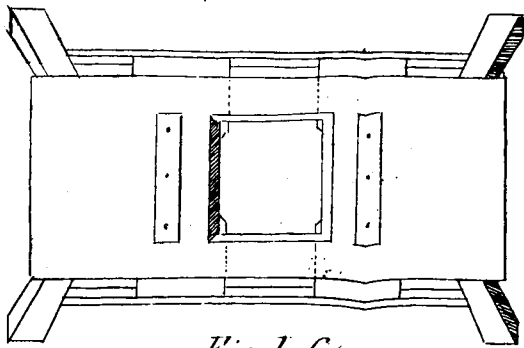
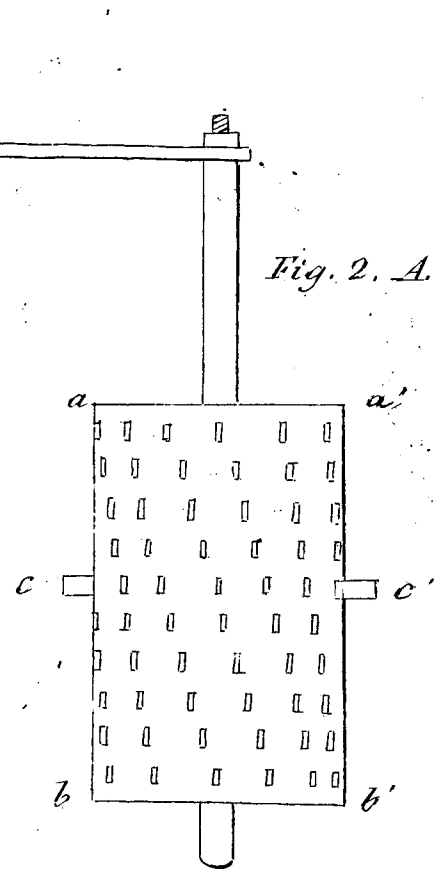

Fig. 1. C.

Fig. 3.

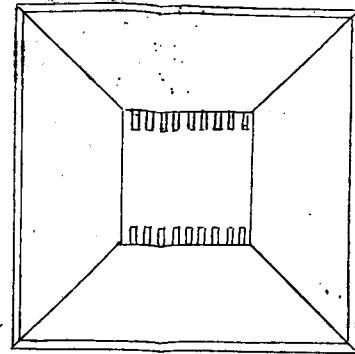
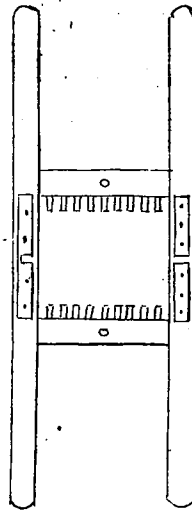

Fig. 4.

